

Zeven ambities voor de aanpak van armoede in Vlaanderen

Op 28/9/2020 maakte de Vlaamse Regering het beleid voor 2020-2021 bekend tijdens de Septemberverklaring. De regering stelde ook het relanceplan met zeven ambities voor Vlaanderen voor. Helaas ontbreken concrete acties om de toename van armoede door de coronacrisis tegen te gaan. “Een doorgedreven aanpak met structurele maatregelen die een reëel verschil maken voor mensen in armoede ontbreekt”, aldus waarnemend algemeen coördinator Nicolas Van Praet. Daarom formuleerde het Netwerk tegen Armoede op 5/10/2020 zeven ambities voor de aanpak van armoede in Vlaanderen tijdens de hoorzitting over de coronacrisis in het Vlaams Parlement.

Mensen in armoede zijn een vergeten groep

De coronacrisis heeft heel wat op scherp gesteld door de impact op verschillende levensdomeinen. Dat geldt zeker voor de meest kwetsbaren onder ons. Terwijl Vlaanderen stilaan uit een dal kruipt, blijven velen achter omdat ze hun job kwijt zijn, omdat de schoolfactuur nóg zwaarder weegt, omdat de digitale kloof hen afsluit van de samenleving ...

Het inkomensverlies door tijdelijke sluiting of verminderde activiteit van bedrijven krijgt terecht veel aandacht. Het blijft echter bijzonder stil rond inkomensversterkende maatregelen voor wie al vóór de crisis moest rondkomen met een te laag inkomen. Sommige tijdelijke beschermingsmaatregelen, zoals betalingsuitstel voor facturen, waren voor hen niet toegankelijk of zijn intussen weer afgebouwd. Nochtans is die groep mensen financieel extra getroffen door verhoogde uitgaven tijdens de lockdown.

Zeven ambities voor de aanpak van armoede

Vlaanderen is niet alleen economisch kwetsbaar, er zijn ook meer en meer kwetsbare Vlamingen. Daarom formuleert het Netwerk tegen Armoede zeven ambities om een effectief en structureel armoedebeleid te voeren als antwoord op de ambities van het relanceplan.

1. **Maak werk van inkomensversterkende maatregelen, ook voor wie al vóór de crisis moest rondkomen met een te laag inkomen**, en zorg voor bijkomende bescherming bij inkomensverlies. Lang niet iedereen die er nu nood aan heeft, kan op steun rekenen door de huidige maatregelen. Zo wordt voor de extra toeslag bij het Groeipakket niet naar de gestegen levenskosten gekeken. Noodhulp en tijdelijke maatregelen zijn belangrijk, maar de ambitie moet hoger liggen.
2. **Ken rechten automatisch toe en schroef steeds strengere voorwaarden terug**. Echt slagkrachtig en efficiënt wordt het als mensen automatisch krijgen waar ze recht op hebben en ze niet geconfronteerd worden met steeds meer drempels en voorwaarden om die rechten aan te vragen. Zo vermijd je allerlei administratieve stappen en een steeds grotere uitsluiting van mensen in de systemen van sociale bescherming. Waak daar ook over bij de decentralisering naar de lokale besturen.
3. **Garandeer gelijke kansen op onderwijs en werk**. Investeer in brugfiguren, zorgleerkrachten, gezinsondersteuning, buitenschoolse begeleiding... Werk financiële drempels en stijgende schoolkosten weg door een betaalbare schoolfactuur, een

snellere uitbetaling van de schooltoelage en een gedifferentieerde maximumfactuur in het secundair onderwijs. Het verhogen van de werkzaamheidsgraad lossen we niet alleen op met activering. Kortgeschoolden, ouderen, mensen met een arbeidsbeperking of migratieachtergrond hebben het erg moeilijk op onze arbeidsmarkt. Er is nood aan meer selectieve steun aan deze kwetsbare groepen.

4. **Investeer in betaalbaar wonen.** De Vlaamse Regering wil investeren in nieuwbouw en renovatie van sociale huisvesting. Duurzame renovatie is een goede zaak want dat spaart het milieu, en bovendien houdt het de energiefactuur van mensen in armoede betaalbaar. Alleen moet het bouwritme van sociale woningen dringend omhoog. Daarnaast zijn veel mensen met een laag inkomen aangewezen op de private huurmarkt, zij betalen vaak veel geld voor slechte kwaliteit. Een uitbreiding en versterking van de huursubsidie en huurpremie dringt zich op.
5. **Zorg voor betaalbare en rechtstreeks toegankelijke (geestelijke) gezondheidszorg.** Werk dringend de wachttijden en financiële drempels in de centra voor geestelijke gezondheidszorg weg. De wachtlijsten in de gehandicaptenzorg versneld wegwerken kunnen we alleen maar toejuichen. Veel mensen kampen echter met verhoogde stress als gevolg van eenzaamheid en angst. De verwachting is dat de noden de komende tijd enkel nog zullen toenemen. Zet een eerstelijnspsycholoog structureel in basisvoorzieningen in en stem (preventie)initiatieven beter af op de leef- en denkwereld van kwetsbare mensen.
6. **Werk de digitale kloof weg en blijf investeren in laagdrempelige en niet-digitale dienstverlening.** Het is positief dat de Vlaamse Regering de kansen van de digitale revolutie wil aangrijpen. Inzetten op de ontwikkeling van digitale vaardigheden en mediawijsheid van alle Vlamingen is een goede zaak maar over de aanpak en de plannen voor digitale transformatie maken wij ons zorgen. Veel gezinnen zijn daar nog niet klaar voor. Investeer in de toegang tot betaalbare en degelijke hardware, software en internetverbinding bij mensen thuis en maak werk van een alternatief voor mensen waarvoor de digitale kloof te groot is.
7. **Stimuleer talenten en ondersteun maatschappelijke participatie.** Zelfontwikkeling, het ontdekken van interesses en ontwikkelen van talenten zijn noodzakelijke voorwaarden om volwaardig te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Mensen in armoede ervaren dagelijks sociale en maatschappelijke uitsluiting. Stimuleer talenten van kwetsbare kinderen en jongeren tijdens hun (school)loopbaan. Ondersteun maatschappelijke participatie door te investeren in toeleiding, bijvoorbeeld naar het bestaande vrijetijdsaanbod of aanbod op maat.

Het Netwerk tegen Armoede roept de Vlaamse Regering op om in haar ambities voor Vlaanderen ook de meest kwetsbaren niet te vergeten en reikt de hand om maximaal in te zetten op een effectieve en structurele aanpak van armoede. De inbreng en participatie van mensen in armoede is daarbij cruciaal. Op 17 oktober, wereldverzetdag tegen armoede, zal het Netwerk alvast actie voeren voor het recht op een waardig inkomen en meer toegankelijke sociale rechten.

Contact

Nicolas Van Praet, waarnemend algemeen coördinator Netwerk tegen Armoede,
nicolas.vanpraet@netwerktegenarmoede.be, gsm 0477 75 27 44